

Tavuk yiyen erkek dişileşir mi? Sosyal medyada yayılan iddialara yanıt: Bilimsel karşılığı yok

Sosyal medyada yayılan "tavuk tük etmek erkekler dişileştir" iddiasına uzmanlardan yanıt eld. Bu iddianın bilimsel bir karşılığı olmadığına dkkat çeken uzmanlar, tavuk etinde hormon kullanımının hem yasak hem de teknik olarak mümkün olmadığına dkkat çekt.

Geçtiğimiz günlerde sosyal medyada bir diyetisyen "Tavuk hormonal dengeyi bozdu. Erkeklerde testosteronu düşürdü, östrojeni artırdı" açıklaması yaptı. Ancak gündeme gelen "tavuk tüketmenin erkekleri dişileştirdiği" yönündeki bu iddialar, uzmanlara göre bilimsel bir temele dayanmıyor. Üroloji, endokrinoloji ve gıda güvenliği alanında üç farklı uzmana sorduk. Aynı noktada birleşen uzmanlar, "Tavuk etinde hormon yok, erkeklerde dişileşmeye yol açmaz" dedi.

GIDA MÜHENDİSİ: HORMON VE ANTİBİYOTİK KULLANIMI YASAK

Gıda Mühendisi Ebru Akdağ, sosyal medyada sıkça paylaşılan "tavukta hormon" söylentilerinin teknik, ekonomik ve bilimsel açılardan gerçekçi olmadığını ifade etti.

Akdağ, “Tarım ve Orman Bakanlığı’nın yayınına göre de Türkiye’de yetiştirilen kanatlı hayvanlarda hormon kullanımına bugüne kadar rastlanmamış ve bu konuda yetkili kurumlar tarafından tek bir vaka dahi rapor edilmemiştir” dedi.

Akdağ, dünya çapında birçok ülkedeki yasal düzenlemelerin kümes hayvanı eti üretiminde büyüme hormonları kullanımını yasakladığını belirterek, “Kanatlıların büyümesi amacıyla ne dünyada ne ülkemizde kullanılan bir hormon ve uygulaması yok. Türkiye’de de dünyada olduğu gibi kümes hayvanlarında büyüme amaçlı hormon ve antibiyotik kullanımı yasaktır. Ayrıca modern kanatlı endüstrisinin küreselleşmiş yapısı nedeniyle, ticari firmalar sadece ulusal değil, uluslararası gıda güvenliği standartlarını da yerine getirmek zorunda” ifadelerini kullandı.

HORMONLU TAVUK ŞEHİR EFSANESİ Mİ?

Tavuklarda büyüme amaçlı hormon kullanımının yasak olmasının; uygulamanın önündeki tek engel olmadığına açıklık getiren Akdağ, sözlerini şöyle sürdürdü: “Bu aynı zamanda kârsız ve etkisiz bir yöntemdir. Diyelim ki yasak olması yeterince güçlü bir kanıt değil. Yine de kümes hayvanlarında hormon kullanımı bir hurafe olmaktan öteye gidemiyor; çünkü bu hem teknik hem de maliyet açısından rasyonel görünmüyor. Dünyada tavuklarda hormon kullanımıyla ilgili yapılan araştırmalar, hormonlardan beklenen sonuç alınmasının pek de mümkün olmadığını ortaya koyuyor. Şöyle ki, büyüme hormonlarında yemlere karıştırarak bir etki elde etmek mümkün değil; çünkü bunlar mideye ulaştıklarında parçalanarak etkisiz hale geliyor. Bu nedenle etkisini görebilmek için bunların hayvana enjekte edilmesi gerekir. Hem de her gün ve günde bir defadan fazla. Binlerce tavuğun olduğu üretim hanelerinde her gün, birer defa dahi olsa her bir tavuğu yakalayıp enjeksiyon yapmak imkansız.”

“BÜYÜME HORMONU İMPLANTININ TAVUKLARDA ETKİSİ YOK”

Büyüme hormonu implantlarına da değinen Akdağ, “Hayvanlara verilen doğal veya sentetik büyüme hormonlarını içeren implantlardır. Bu hormonlar, genellikle sığır ve koyunlarda ve hayvanların büyüme hızını ve et üretim verimliliğini artırmak için kullanılır. İmplantlar, hayvanın kulak arkası derisine yerleştirilir ve hormonun yavaş yavaş salınmasıyla etki gösterir. İmplantlar genellikle, hayvanın yaşına ve cinsiyetine bağlı olarak birkaç aydan birkaç yıla kadar etkili olabilir. Besi sığırlarının aksine tavuklar cinsel olgunluğa (yaklaşık 6-9 hafta) erişmeden önce pazarlandıklarından büyüme hormonlarının onlar üzerinde hiçbir fizyolojik etkisi yoktur. Dahası sığır ve koyunlarda, steroid hormonları (östrojen ve androjenler) büyümeyi destekleyici önemli etkiler göstermiştir; ancak genç civcivlerde bu etkiler görülmez. Yapılan araştırmalar da aslında androjenik steroidlerin tavuklarda büyümeyi engellediğini göstermiştir” dedi.

Gıda mühendisi Akdağ, tavukta büyüme hormonu kullanıldığında maliyetin de oldukça yüksek olacağına dikkat çekerek, sözlerine şöyle devam etti: “Fiyatı katlanan tavukları satacak müşteriyi bulmak da, en iyi niyetli ifadeyle kolay olmayacaktır.”

“TAVUK ETİNİN ERKEKLERDE VE KADINLARDA HORMON DÜZEYLERİNİ DEĞİŞTİRMESİ MÜMKÜN DEĞİL”

Üroloji Uzmanı Prof. Dr. Cüneyt Adayener, tavuk etinde östrojen bulunmadığını, dolayısıyla erkeklerde veya kadınlarda hormon düzeylerini değiştirmesinin mümkün olmadığını belirtti. Adayener, “Bazı korsan işletmeler yasak olmasına rağmen hızlı büyüme için hormon kullanabiliyor. Ancak tavukta yüksek doz östrojen hormonu kullanılsa bile bu durumun ne kadınlarda ne de erkeklerde hormon seviyesi değişikliğine yol açması mümkün değil.

"GÜVENİLİR MARKALARDAN ALIŞVERİŞ YAPILMALI"

Bu konuyla ilgili yapılmış çelişkili sonuçlar bildiren çalışmalar olduğuna değinen Adayener, “Şimdilik bilimsel olarak; yasaklı üretilmiş hormonlu tavuk bile ereksiyon problemleri gibi cinsel sağlık bozukluklarına ya da meme büyümesine neden olabilecek seviyede bir östrojen artışına yol açmıyor. Ancak sağlıklı beslenmek adına özellikle de tavuk söz konusu olduğunda güvenilir ve iyi denetlenen markalardan alışveriş yapmak gerekir” ifadelerini kullandı.

ASIL RİSK ANTİBİYOTİKLER Mİ?

Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları Uzmanı Uzm. Dr. Esat Erdem Türemen ise hayvan üretimi konusunda dikkatin hormonlarda değil, antibiyotik kullanımında olması gerektiğine dikkat çekti.

Uzm. Dr. Türemen, “Denetimsiz üretimler sonucu oluşan antibiyotik direnci, daha dirençli mikropların oluşumuna sebep oluyor” dedi.

Hayvanların kesime gitmeden önce belli bir süreyi antibiyotiksiz geçirmeleri gerektiğini söyleyen Türemen, bu süre dikkate alınmadığında ise antibiyotik kalıntılarının insanlarda hormon değişikliğinden ziyade alerji ve flora bozukluğu gibi önemli sağlık problemlerine yol açabildiğini söyledi.